

Obrtnijske raznoterosti.

Sladkor bo zopet dražji postal, ker so na otoki Kubi ustaši ugonobili nasade sladkorjeve rastline. Lani so ga na Kubi pripravili 1.200.000 sodov, letos pa samo 150.000.

Svilnene robce opereš, ako jih dvakrat opereš v kuhani in shlajeni mrzli vodi od beneškega mila. Potem jih izperi v hladni vodi, dobro jih ovij in stresi, potem pa deni mej čisti platneni cunji in jih z likaj, dokler so še vlažni.

Madeži od pisalnega črnila praviš iz sukna, ako drgneš z gobo v bencinu namočeno. Če nimaš bencina, rabiš tudi lahko sveže gorko mleko.

Kmetijstvo.

S čim naj zasadimo gorska rebra.

Trtna uš je uničila vinsko trto po naših brdih in zatorej je potrebno, da gledamo, da na takih krajih kaj družega nasadimo. Kjer so razmere ugodne, je pač še skoraj najbolje, da zopet vinograd zasadimo, če tudi je to težavno. To je posebno zaradi tega dobro, ker bojazen, da bodo italijanska vina popolnoma uničila ceno naših domačih vin, se ni uresničila. Dolenjsko in štajersko vino ima še vedno dosti visoko ceno, samo premalo ga je. Ljudje se italijanskega vina ne morejo dobro privaditi. Zaradi tega pa našim vinogradarjem ni treba obupovati. Seveda zasajenje vinogradov z ameriško trto precej stane. Pri tem je pa gledati, da rabimo za pomnoženje ameriških trt le popolnoma zdrav in dobro zrel les. Že pred trtno ušjo so vinogradniki vedeli, da ni vse jedno, kake bilfe da porabimo za pomnoženje trt. Na to je pa sedaj treba še bolj gledati. Skušnje se pokazale, da les iz senčnih vinogradov in pa iz krajev, kjer je že trtna uš, ni tako dober, kakor od drugod.

V več krajih pa vendar ne bode mogoče več zasediti vinogradov, ker se to ne izplača. Kupca za vino moremo dobiti jedino, če je dobro, za vino slabeje vrste ljudje ne marajo, od kar se uvažajo tuja vina. Če kraj ni povse ugoden za vinarstvo, je pa treba gledati, da ga drugače izkoristimo. Za njive gorska rebra niso, ker so prestrma in je težavno obdelovanje. Nekateri so skušali saditi koruzo. Poskus se pa ni posebno obnesel. V suhih letih jo suša rada zamori. Poskus z lucerno se je nekoliko bolje obnesel. Ta detelja pa tudi zahteva ugodnih tal. Mali vinogradnik tudi večkrat nima živine, da bi lucerno potreboval, drugače se mu jo pa pridelovati ne splača.

Najboljše je, če zasadi take kraje s sadnim drevjem. Izbrati mora dobre in kraju primerne sadne vrste. Res, da sadje precej ne rodi, a dokler ne zraste, se lahko mej sadje sadi krompir, kar tudi nekaj donaja. Lepo sadje se bode vedno lahko spečalo, posebno ker se vedno popolnujejo železnice in ceste, da se sadje lažje spravi na trg.

Pri tem pa moramo omeniti, da ni dobro zasajati in cepiti kdo ve koliko različnih vrst sadja, temveč rajši manj, pa tisto dobre. Trgovci namreč ne marajo za po-

mešano sadje, temveč hočejo vsako vrsto imeti zase. Sadjerejec se pa mora ozirati na zahteve trgovcev.

Kmetijske raznoterosti.

Pridelalo se je lani v Avstriji 10.925.586 met. centov pšenice, 16.459.650 met. centov rži, 13.291.583 met. centov ječmena, 18.180.049 met. centov ovsa in 4.769.600 met. centov koruze.

Štajerska kmetijska družba je imela te dni svoj občni zbor. Pri tem zboru se je posebno naglašalo, da zajec in pa jelen nimata pravice do narodnogospodarskega obstanka in bi se zatorej morala popolnoma pokončati. Kmetje so se vsi ujemali v tem, če grajščaki hočejo imeti zajce in jelene, naj pa jim tudi za krmo skrbijo, da ne bodo hodili na kmetijska posestva delati škode. Seveda so nekateri prijatelji lova tudi zajca in jelena zagovarjali.

Jajčne lupine imajo v sebi mnogo apna in fosforjevih solij, ter so zatorej jako dobra krma za mlado živino. Seveda se morajo zmešati mej drugo krmo.

Poučni in zabavni del.

O dobu.

Izpod Uršelske gore piše se „Miru“: Dob ali hrast je kralj gozdnih dreves. Mogočnemu kralju gre večja čast, ko pritlikovcem. Čast vsakemu svojo! Zato smo bezgovec in celo zoprno koprivo pohvalili. Toda dobrotljivost do siromakov je na mogočnih, imenitnih tudi imenitnejša. Zato skažemo hrastu več čast, smo bolj vneti zanj, ker je mogočen korenjak, pa vendar tako dober pomočnik slabim, bolnikom in koristen kakor malokatera naših rastlin. Sam zdrav, trden, močen, rad bolezi, slabosti ozdravlja in pa krepča, daje moč. Le v časti ga imejmo ter hodimo k njemu po to in ono. Hrast ni berač, „mi imamo“ in „kar imam, vse rad dam“ dobrotno pravi. Hitro pogledjmo vse dobove imenitnosti. Dob ima zgodovino. Stari so gledali deset človeških rodov, dob dočaka 300 let. A nekdanji starci iz med njih so še kaj posebnega doživeli. Germani so ga nekaj močno častili, bil je hrast bogu Gromu (ki grmi in „runske strele“ meče) posvečen, pod njim so imeli svojo vražjo božjo službo. Apostol Nemcev sv. Bonifacij jim je vpričo ljudstva tak svet hrast posekal. Ljudstvo strahoma čaka, kedaj bo runska strela udarila in ubila ga. Ko ga ni, ljudstvo vražje češčenje hrasta popusti. Tako je bil hrast celo priča pravega Boga in Kristusa. Še nemško pravljico.

Vrag se je z nekim nemškim kmetom pogodil, da bo kmetova duša njegova, kadar dob ne bo imel več listja. Jeseni je listje popadalo v gozdu, le dob je listje ohranil. Ko so pa v spomladi od hrasta jeli listi padati, se je vrag razveselil. Ali kmet vruga pelje v gozd in mu pokaže novo listje, ki je spet poganjalo. To videč se vrag ves togoten zaleti s svojimi kremplji v hrast in kremplje vsadi v listje. Zato je hrastovo listje narezano.

O koristi doba se da veliko povedati, a saj sami dobro veste, zakaj in kako imeniten je trdni dobovi les,